

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ชนิด ปริมาณ และอัตราการเกิดมูลฝอยอันตราย รวมทั้งการจัดการมูลฝอยอันตรายที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยศึกษาในพื้นที่เขตเทศบาลตำบล 3 แห่ง เก็บข้อมูลชนิดและปริมาณการเกิดมูลฝอยอันตรายจากแหล่งกำเนิด 3 แหล่งด้วยกัน คือ ครั้วเรือนที่พักอาศัย จำนวน 246 ครั้วเรือน สถานประกอบการ จำนวน 35 สถานประกอบการ และสถานพยาบาล 3 แห่ง ส่วนการจัดการมูลฝอยอันตราย เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ ตัวแทนประชาชน จำนวน 246 คน เจ้าของสถานประกอบการ จำนวน 35 คน เจ้าหน้าที่หรือพนักงานที่มีหน้าที่ในการจัดการมูลฝอยของสถานพยาบาล จำนวน 23 คน และ พนักงานเทศบาลที่มีหน้าที่ในการเก็บ รวบรวม และ กำจัดมูลฝอยของเทศบาล จำนวน 26 คน

ผลการวิจัย พบว่า ปริมาณมูลฝอยที่เกิดในเขตเทศบาลตำบล 3 แห่ง ในระยะเวลา 14 วัน มีปริมาณ 312.72 กิโลกรัม อัตราการเกิดมูลฝอยอันตรายที่เกิดจากครั้วเรือนเฉลี่ย 0.0078 กิโลกรัม/ครั้วเรือน/วัน เกิดจากสถานประกอบการเฉลี่ย 0.75 กิโลกรัม/แห่ง/วัน และเกิดจากโรงพยาบาลเฉลี่ย 0.0147 กิโลกรัม/เตียง/วัน เมื่อประมาณการเกิดมูลฝอยอันตรายในเขตเทศบาลตำบล ทั้ง 3 แห่ง ในระยะเวลา 1 ปี มีปริมาณ 23,771.73 กิโลกรัม หรือ 23.78 ตันต่อปี เมื่อพิจารณาปริมาณมูลฝอยอันตรายที่เกิดขึ้นจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ พบว่า เกิดจากครั้วเรือนมากที่สุด 13,702.61 กิโลกรัม (ร้อยละ 57.64) รองลงมาเกิดจากสถานประกอบการ 9,581.25 กิโลกรัม (ร้อยละ 40.31) และ สถานพยาบาล 479.61 กิโลกรัม (ร้อยละ 2.02)

ชนิดของมูลฝอยอันตรายที่สำรวจ พบว่า น้ำมันเครื่อง/น้ำมันเบรคหรือน้ำมันหล่อลื่นมากที่สุด 6,185.84 กิโลกรัม (ร้อยละ 26.02) รองลงมาคือ ถ่านไฟฉาย 5,830.11 กิโลกรัม (ร้อยละ 24.53) และภาชนะใส่น้ำมันเครื่อง/น้ำมันเบรคหรือน้ำมันหล่อลื่น 3,432.58 กิโลกรัม (ร้อยละ 14.44) ตามลำดับ ซึ่งแหล่งผลิตน้ำมันเครื่อง/น้ำมันเบรค หรือน้ำมันหล่อลื่นรวมทั้งภาชนะที่ใส คือสถานประกอบการประเภทซ่อมยานพาหนะ ส่วนแหล่งที่ผลิตถ่านไฟฉายมากที่สุดคือครั้วเรือน

การจัดการมูลฝอยของครั้วเรือนและสถานประกอบการ พบว่า ร้อยละ 94.83 ใช้บริการการเก็บรวบรวมมูลฝอยของเทศบาล และผู้ที่ใช้บริการเก็บรวบรวมมูลฝอยของเทศบาลร้อยละ

82.0 ไม่ได้แยกมูลฝอยก่อนทิ้งลงในภาชนะที่เทศบาลจัดเตรียมไว้ คริวเรือนและสถานประกอบการที่มีการคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งนั้น เป็นการแยกมูลฝอยที่สามารถขายได้ออกไ้ขาย เช่น แบตเตอรี่ จะเก็บไว้ขายให้คนรับซื้อของเก่า น้ำมันเครื่อง/น้ำมันหล่อลื่น ที่เปลี่ยนถ่ายออก ในสถานประกอบการจะเก็บไว้ในถังไว้ขาย หรือ ให้คนอื่นที่มาขอไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น มูลฝอยที่เหลือทั้งหมดซึ่งรวมทั้งมูลฝอยอันตรายก็จะถูกทิ้งลงถังรองรับมูลฝอยของเทศบาลรวมกันกับมูลฝอยทั่วไป หรือ ผัง หรือ เผา ซึ่งวิธีการกำจัดมูลฝอยดังกล่าว เป็นการกำจัดมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยเฉพาะมูลฝอยอันตราย

การกำจัดมูลฝอยของเทศบาลตำบลทั้ง 3 แห่ง กำจัดมูลฝอยที่รวบรวมได้ โดยวิธีการกองบนพื้นแล้วเผาเป็นครั้งคราว โดยไม่ได้มีการคัดแยกมูลฝอยอันตรายเพื่อนำไปกำจัดตามวิธีการกำจัดมูลฝอยอันตรายแต่ละชนิดโดยเฉพาะต่างหาก วิธีการกำจัดมูลฝอยของเทศบาลดังกล่าว เป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ประชาชนทั่วไป และสิ่งแวดล้อมได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานจัดการมูลฝอยของเทศบาลตำบล ได้แก่ เทศบาลไม่สามารถเก็บขนมูลฝอยจากภาชนะรองรับได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ได้ทุกวัน เนื่องจากขาดงบประมาณในการจัดซื้อเชื้อเพลิง และภาชนะรองรับมูลฝอย หรือต้องให้พนักงานที่เก็บขนมูลฝอยไปทำงานเร่งด่วนอย่างอื่น ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีการแยกมูลฝอยก่อนทิ้งลงถังรองรับมูลฝอยทำให้มีมูลฝอยล้นถังรองรับมูลฝอย สัตว์และสุนัขคุ้ยเขี่ยมูลฝอย เกิดสภาพไม่น่าดูแก่ชุมชน หรือมีการปนกันของมูลฝอยประเภทต่าง ๆ ยากต่อการกำจัดให้ถูกหลักสุขาภิบาลได้ นอกจากนี้เทศบาลยังขาดงบประมาณในการดำเนินการจัดหาภาชนะรองรับมูลฝอยทดแทนหรือเพิ่มเติม

The purpose of this research was to examine hazardous waste categories, quantities, generation rate and management at 3 district municipalities in Kalasin province. The collection, observation and interview were used as the tool in this study. Three main sources of waste production were investigated ; 1) 246 households, 2) 35 service stores, and 3) 2 hospitals and 1 health center. In addition, four population groups were interviewed how to manage the waste. These four were 1) 246 domestic people, 2) 35 service store owners, 3) 23 hospital officers and 4) 26 municipality officers.

It was found that 312.72 kg of hazardous waste was produced from these study areas. The generation rate from households, service stores and hospitals was 0.0078 kg/household/d , 0.75 kg./store/d and 0.0147 kg/bed/d , respectively. The annually hazardous waste generation was about 23,771.73 kg or 23.78 tons.

Most hazardous waste were found in these municipalities were 6,185.44 kg of used engine oil (26.02 %), 5,830 kg of dry batteries (24.53 %) and 3,432 kg of used oil/lubricating oil containers (14.44 %). Almost used oil and their containers came from service stores and the left was found in household.

The result showed that 94.83 % of household and service store hazardous waste were thrown in the public container. Only 18 % of beneficial hazard waste, batteries, engine and lubricating oil, were selected back to sell.

Without classification hazardous waste, all waste was dumped on land and intermittent burnt out. The hazardous waste was mismanaged. It may create health and environmental problem in the short and long term.

The obstacles and problems of municipality hazardous waste management can be concluded as follows : 1) the hazardous waste was unable to collect everyday according to lack of budget to purchase container and fuel. 2) the municipality had an inadequate manpower. 3) The storekeeper ignored to separate and recycle waste. Hence, the waste was over full in the containers. And finally it will create odor and nuisance problems.